

PLAN DZIAŁANIA KT 185 ds. Ochrony Drewna i Materiałów Drewnopochodnych

STRESZCZENIE

KT 185 zajmuje się zagadnieniami właściwości środków ochrony drewna zabezpieczających drewno głównie przed czynnikami biotycznymi, zwiększającymi trwałość drewna, zagadnieniami odporności drewna i materiałów drewnopochodnych na działanie czynników niszczących, terminologią z zakresu ochrony drewna, skuteczności działania środków ochrony drewna i właściwości – odporności biologicznej. Zagadnienia te dotyczą zwłaszcza metod badań poszczególnych właściwości oraz wymagań jakie pod względem technicznym środki ochrony drewna i zabezpieczone drewno powinny spełniać, dla możliwości ich rejestracji i zaakceptowania do stosowania. Celem tych działań jest m.in. zapewnienie wymaganej jakości środków ochrony drewna i zabezpieczonego drewna. Rynek produktów, którymi zajmuje się KT 185 to rynek środków ochrony drewna, wyrobów z drewna i materiałów drewnopochodnych. Dotyczy to przemysłu chemicznego produkcji środków ochronnych w tym środków o charakterze impregnacyjno-dekoracyjnym oraz przemysłu drzewnego: zwłaszcza tartaków, nasycalni drewna; firm wykonujących zabezpieczenia drewna. Główne korzyści wynikające z działalności KT 185 związane są z zapewnieniem, przez stosowanie Polskich Norm i Polskich Dokumentów Normalizacyjnych, odpowiedniego poziomu jakości środków ochrony drewna i zabezpieczonego drewna. Pośrednio korzyścią działania KT 185 jest wzrost ochrony środowiska i niedopuszczanie do stosowania środków o nieodpowiednich właściwościach, zmniejszanie powstawania odpadów. Wynikiem działania KT 185 jest umożliwienie porównywalności wyników badań właściwości środków ochrony drewna i zabezpieczonego drewna, odpowiedniej interpretacji danych, szacowania potrzeby zabezpieczania drewna (eliminacja zbędnego stosowania biocydów). W rezultacie współpracy z CEN/TC 38 „Durability of wood and wood-based products” oraz z odpowiednimi organami technicznymi ISO zajmującymi się ochroną drewna przez działanie KT 185 wprowadzane są dokumenty europejskie. Działanie KT 185 obejmuje śledzenie postępu prac normalizacyjnych w omawianym obszarze oraz czynny udział w opiniowaniu i głosowaniu projektów norm europejskich i projektów europejskich dokumentów normalizacyjnych.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Drewno, jest surowcem w dużej mierze samoodnawialnym i w wielu krajach dość łatwo dostępnym, wymaga z uwagi na wielkie znaczenie dla środowiska i klimatu, zrównoważonego użytkowania i racjonalnego wykorzystywania z maksymalizacją okresu użytkowania wyrobu. Zwiększenie trwałości ma tym większe znaczenie, że zużycie drewna ma tendencję rosnącą, np. w okresie 30 lat wzrosło o prawie 100%, a pojawiają się nowe kierunki wykorzystania drewna np. jako biomasy dla celów energetycznych. Konieczność zabezpieczania drewna przed rozkładem skracającym okres użytkowania wyrobu uwarunkowana jest więc, powodami ekologicznymi, dbałością o środowisko człowieka, oraz niewątpliwie względami ekonomicznymi.

Zwiększenie trwałości drewna gatunków niewystarczająco odpornych w danej klasie użytkowania na działanie organizmów biologicznych jest osiągane m. in. przez stosowanie chemicznych środków ochrony drewna o działaniu zabezpieczającym drewno lub zwalczającym biologiczne czynniki niszczące. Środki ochrony drewna zawierają związki chemiczne o charakterze biocydów, które są substancjami czynnymi w tych preparatach, decydujące o skuteczności ograniczania rozwoju szkodliwych organizmów biologicznych. Biocydy z uwagi na ich biobójcze właściwości, mogą stanowić zagrożenie dla środowiska, gdyż ich działanie może także negatywnie wpływać na rozwój innych żywych organizmów, niż docelowe. Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają w związku z tym uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe m. in. w aspekcie dokumentowania skuteczności działania środków ochrony drewna i właściwości – odporności biologicznej, trwałości zabezpieczonego drewna (w tym materiałów drewnopochodnych), które należą do głównych zagadnień, którymi zajmuje się KT 185. Znaczenie mają istotne zmiany w obszarze biocydów dostępnych do stosowania spowodowane wprowadzeniem w Europie tzw. dyrektywy biocydowej – BPD (Dyrektywa 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. dotycząca wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, Dz. U. L 123 z 24.4.1998, Dyrektywa 2009/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. zmieniająca Dyrektywę 98/8/WE dotyczącą wprowadzania do obrotu produktów biobójczych). Postanowienia tej dyrektywy mają na celu m. in. zmniejszenie zagrożeń związanych z zabezpieczaniem drewna biocydami dla środowiska, zdrowia stosujących środki ochrony drewna i użytkowników zabezpieczonego biocydami drewna. Dyrektywa ta wprowadziła nowe regulacje w zakresie możliwości stosowania poszczególnych związków. Rozwój chemii wskazuje na stosowanie w ochronie drewna nowej grupy związków: na bazie silikonów i cieczy jonowych. KT 185 współpracuje z CEN/TC 38 „Durability of wood and wood-based products”, a także zajmuje się odpowiednimi działaniami w ramach ISO. Strony zainteresowane obszarem działania KT 185 to m. in. przemysł, urzędy rządowe zwłaszcza Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, przedstawiciele rynku produktów, którymi zajmuje się KT 185 tj. rynku środków ochrony drewna, wyrobów z drewna i materiałów drewnopochodnych, dostawcy i klienci, użytkownicy środków ochrony, konsumenci. Dotyczy to przemysłu chemicznego produkcji środków ochronnych w tym środków o charakterze impregnacyjno-dekoracyjnym oraz przemysłu drzewnego: zwłaszcza tartaków, nasycalni drewna; firm wykonujących zabezpieczenia drewna, organizacje ochrony zabytków i kulturowego dziedzictwa narodowego.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Polski przemysł produkcji środków ochrony drewna jest dość dobrze rozwinięty. Brak dokładnych danych liczbowych, ale liczbę producentów środków można ocenić na kilkadziesiąt firm, a jednostki stosujące zawodowo środki ochrony drewna – na kilka tysięcy firm. Kilkadziesiąt lat temu głównymi nasycalniami próżniowo – ciśnieniowymi były nasycalnie kolejowe stosujące olej kreozotowy. W okresie zmian ustrojowych sytuacja uległa znacznej zmianie, pozostały 4 nasycalnie kolejowe, a rozpowszechniły się nasycalnie stosujące metody próżniowo – ciśnieniowe stosujące wodorozcieńczalne środki ochrony drewna, działające przy tartakach lub jako samodzielne przedsiębiorstwa. Bardzo wzrósł poziom eksportu z Polski drewna

zabezpieczonego środkami ochrony drewna zwłaszcza na cele tzw. małej architektury ogrodowej. Wzrosło też w związku z rozwojem budownictwa zainteresowanie przemysłowych i indywidualnych odbiorców zabezpieczonymi wyrobami z drewna na cele budowlane. Szacunkową liczbę Polskich Norm z zakresu działania KT 185 mających zastosowanie w działaniach związanych z pracami sektorów przemysłu można określić na około 40, biorąc pod uwagę normy służące charakterystyce skuteczności produktu, a wykorzystywane w jednostkach badających środki ochrony drewna. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych jest przykładem jednostki wymagającej dokumentowania skuteczności środków ochrony drewna m. in. na podstawie metod przedstawionych w Polskich Normach. Metody opisane w tych normach są też podstawą oceny jakości zabezpieczenia drewna w obszarze handlowym.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Korzyści związane z realizacją prac KT będą związane z wprowadzeniem nowoczesnego systemu badań i oceny wykorzystywanego zarówno w obszarze badawczym jak i w obszarze stosowanym, przemysłowym do krajowego przemysłu środków ochrony drewna i zabezpieczonego drewna. Korzystnym efektem prac będzie uzyskanie jednolitego systemu na obszarze europejskim oraz systematyczne utrzymywanie stanu PN i PDN na poziomie odpowiadającym postępowi technicznemu. Korzyści można wiązać z ujednoczeniem metod postępowania i oceny jakości środków ochrony drewna oraz jakości zabezpieczonego drewna. Wprowadzenie do stosowania norm z tego zakresu powinno:

- zmniejszyć koszty w wyniku redukcji liczby nieprawidłowych wyrobów,
- doprowadzić do stałego podnoszenia jakości i dostosowania wyrobów do wymagań rynkowych,
- ułatwić działania firm w warunkach konkurencji rynkowej,
- przyczynić się do likwidacji barier technicznych w kooperacji rynkowej.

Ostrożna ocena korzyści mogłaby wskazać na redukcję kosztów rzędu 10%.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Ułatwienie obrotu produktami ochrony drewna, promocja jakości, ułatwienie jednostkom przemysłowym doboru metod ustalania skuteczności środków ochrony drewna przez:

- aktywny udział w tworzeniu projektów norm europejskich,
- opiniowanie i wypracowywanie wspólnych stanowisk do głosowania,

- wprowadzanie w języku polskim norm europejskich i międzynarodowych (zwłaszcza norm prezentujących wymagania, ważnych dla funkcjonowania rynku),
- nowelizacja norm krajowych.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Przyjąc przy ustalaniu programu prac normalizacyjnych zasadę priorytetu wprowadzania norm zharmonizowanych, w miarę możliwości metodą tłumaczenia.

Normy bezpośrednio przydatne w praktyce, przedstawiające wymagania co do właściwości wyrobów, typować w pierwszej kolejności do opracowania polskiej wersji językowej.

Opiniować i brać udział w głosowaniu projektów norm europejskich.

Systematycznie wprowadzać w języku polskim normy europejskie.

Istotnym problemem w działaniach KT 185, zwłaszcza w obszarze nowelizacji Polskich Norm własnych mogą być braki środków finansowych, dlatego każde zagadnienie wymagające pozyskania środków będzie wymagało aktywnej postawy wszystkich członków.

4.3. Aspekty środowiskowe

Tematyka działania KT 185 jest pośrednio związana z aspektami środowiskowymi, gdyż w ochronie drewna stosowane są biocydy, które nie są obojętne dla środowiska. Aspekty te są we współczesnych normach sygnalizowane przez zamieszczanie odpowiednich rozdziałów dotyczących bezpieczeństwa stosowania i ochrony środowiska. Projekty norm będą analizowane pod tym kątem i brak odpowiednich rozdziałów będzie sygnalizowany w opinii z domaganiem się uzupełnienia treści normy o odpowiedni rozdział. W normach nowelizowanych KT 185 będzie stał na stanowisku wprowadzenie odpowiednich rozdziałów sygnalizujących konieczność zachowania wymogów bezpieczeństwa i ochrony środowiska. KT 185 będzie w sprawach ochrony środowiska podejmował uchwały sygnalizujące konieczność uwzględniania aspektów środowiskowych w dokumentach normatywnych i innych.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynnikiem, który może mieć negatywny wpływ na wykonanie prac normalizacyjnych może być niepewność co do pozyskania pełni środków na opracowanie w ramach prac na zamówienie projektów przedstawionych w p. 6.3., wobec dynamicznie zmieniającej się sytuacji rynkowej przedsiębiorstw

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

prPN-C-04911 Środki ochrony drewna przed działaniem ognia – Bada nie właściwości ognioochronnych

PN-C-97510:1973 Terpentyna (olejek terpentynowy)